

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E

pentru modificarea Legii nr. 183/2016 cu privire la caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege transpune Directiva 98/26/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 mai 1998 privind caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a titlurilor de valoare, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene L 166 din 11 iunie 1998. CELEX: 31998L0026, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2024/886 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2024.

Art. I. - Legea nr.183/2016 cu privire la caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 306–313, art.653), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Se completează cu clauza de armonizare cu următorul cuprins:

„Prezenta lege transpune Directiva 98/26/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 mai 1998 privind caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a titlurilor de valoare, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene L 166 din 11 iunie 1998. CELEX: 31998L0026, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2024/886 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2024.”

2. Articolul 2 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 2.** Domeniul de aplicare a legii

Prezenta lege se aplică oricărui sistem definit în conformitate cu art.3 alin.(1) pct.19), care operează în orice monedă sau în diferite monede convertite în cadrul sistemului, oricărui participant la un astfel de sistem, precum și garanțiilor constituite în legătură cu participarea la un sistem sau cu operațiunile efectuate de Banca Națională a Moldovei, ale băncilor centrale din statele membre ale Uniunii Europene sau ale Băncii Centrale Europene, în cadrul exercitării atribuțiilor lor de bănci centrale.”

3. La **Articolul 3**, alineatele (1) și (2) vor avea următorul cuprins:

„(1) În sensul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

1) *agent de decontare* – entitate care pune la dispoziția instituțiilor și/sau a contrapărții centrale participante la sistem conturi de decontare prin care sunt decontate ordinele de plată și/sau ordinele de transfer din sistem și, după caz, acordă credite acestor instituții și/sau contrapărții centrale, în scopul decontării;

2) *casă de compensare (clearing)* – entitate care răspunde de calcularea poziției nete a instituțiilor, o eventuală contraparte centrală și/sau un eventual agent de decontare;

3) *cont de decontare* – un cont deschis la banca centrală, la un agent de decontare sau la o contraparte centrală, utilizat pentru depozitarea de mijloace bănești sau instrumente financiare, precum și pentru decontarea tranzacțiilor dintre participanții la un sistem;

4) *contraparte centrală* – o entitate care se interpune între contrapărțile la contractele tranzacționate pe una sau mai multe piețe financiare, devenind astfel cumpărător pentru fiecare vânzător și vânzător pentru fiecare cumpărător;

5) *entitate garantată public* – entitate de drept public sau privat ale cărei obligații sunt garantate de stat conform legii;

6) *garanție* – orice activ care poate fi valorificat, inclusiv mijloace bănești, instrumente financiare sau creanțe pecuniare (creanțe care decurg din contractele în temeiul cărora băncile, inclusiv băncile centrale, acordă credite), constituite ca obiect al unor contracte de gaj, repo sau al unor acorduri similare, în scopul garantării eventualelor drepturi și obligații apărute în legătură cu participarea la un sistem sau care se constituie în favoarea Băncii Naționale a Moldovei sau a băncilor centrale din statele membre ale Uniunii Europene sau a Băncii Centrale Europene;

7) *instituție* – oricare dintre următoarele entitățile enumerate la lit. a) – d) care participă la un sistem și care răspunde de executarea obligațiilor financiare rezultate din ordinele de plată/ordinele de transfer în cadrul respectivului sistem sau oricare din entitățile enumerate la lit. e) care participă la un sistem a cărui activitate constă în executarea ordinelor de plată și care răspunde de executarea obligațiilor financiare rezultate din ordinele de plată în cadrul respectivului sistem:

a) o bancă, astfel cum este definită în Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor, o bancă centrală, precum și orice entitate având sediul într-un stat membru al Uniunii Europene, autorizată să atragă depozite, ori alte fonduri rambursabile de la public și să acorde credite pe cont propriu;

b) o firmă de investiții, astfel cum este definită în legislația privind piețele de instrumente financiare, sau orice persoană juridică cu sediul într-un stat membru al Uniunii Europene, autorizată să presteze unul sau mai multe servicii de investiții către terți și/sau să desfășoare una ori mai multe activități de investiții pe baze profesionale;

c) orice întreprindere cu sediul în străinătate care desfășoară activități permise băncilor și societăților de investiții;

d) autorități publice și entități garantate public;

e) o societate de plată sau o societate emitentă de monedă electronică, astfel cum sunt definite în Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică;

8) *instrumente financiare* – instrumentele prevăzute în legislația privind piețele de instrumente financiare;

9) *compensare* – conversie într-o singură creanță netă sau obligație netă a creanțelor și a obligațiilor rezultate din ordinele de plată și/sau ordinele de transfer, pe care unul sau mai mulți participanți le emit în beneficiul unuia sau al mai multor participanți sau le primesc de la unul ori mai mulți participanți, având ca rezultat faptul că numai o singură creanță netă poate fi exigibilă și numai o singură obligație netă este datorată;

10) *CERS* - Comitetul European pentru Risc Sistemic, înființat prin Regulamentul (UE) nr. 1092/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind supravegherea macroprudențială la nivelul Uniunii Europene a sistemului financiar și de înființare a unui Comitet european pentru risc sistemic;

11) *ESMA* - Autoritatea Europeană pentru Supraveghere (Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe), înființată prin Regulamentul (UE) nr. 1095/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere;

12) *ordin de plată* – instrucțiune dată de un participant de a pune la dispoziția unui destinatar o sumă de bani, prin înregistrarea acesteia în registrele unei bănci, ale băncii centrale, ale unei contrapărți centrale sau ale unui agent de decontare, sau orice instrucțiune care antrenează asumarea sau executarea unei obligații de plată, așa cum este aceasta definită de regulile de funcționare a sistemului;

13) *ordin de transfer* – instrucțiune dată de un participant de a transfera dreptul de proprietate sau orice alt drept asupra unuia sau mai multor instrumente financiare prin înscrierea în registrul de evidență a acestora sau prin orice altă modalitate;

14) *operator de sistem* – entitate sau entități responsabile din punct de vedere juridic de funcționarea unui sistem. Un operator de sistem poate acționa în calitate de agent de decontare, contraparte centrală sau casă de compensare (clearing);

15) *participant* – instituție, contraparte centrală, agent de decontare, casă de compensare (clearing) sau operator de sistem sau un membru compensator al unei contrapărți centrale autorizate conform legislației privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții. În conformitate cu regulile sistemului, același participant poate acționa în calitate de contraparte centrală, de agent de decontare sau de casă de compensare (clearing) ori poate desfășura parțial sau integral aceste activități;

16) *participant indirect* – instituție, contraparte centrală, agent de decontare, casă de compensare (clearing) sau operator de sistem care are o relație contractuală cu un participant la sistem care execută ordine de plată și/sau ordine de transfer și în temeiul căreia participantul indirect poate transmite ordine de plată și/sau ordine de transfer în sistemul respectiv, cu condiția ca participantul indirect să fie cunoscut operatorului de sistem;

17) *procedură de insolvabilitate* – orice procedură prevăzută de legislația Republicii Moldova, a statelor membre ale Uniunii Europene sau a altor state care

urmărește fie lichidarea unui participant, fie restructurarea sa, dacă această măsură implică suspendarea sau limitarea plăților ori transferurilor;

18) *risc sistemic* – riscul ca neîndeplinirea obligațiilor ce revin unui participant sau administratorului sistemului din calitatea de participant la un sistem să determine alți participanți și/sau administratorul sistemului să nu își poată îndeplini obligațiile atunci când acestea devin scadente, generând eventuale efecte de contagiune, care ar amenința stabilitatea sau încrederea în sistemul financiar;

19) *sistem* – aranjament formal care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

a) este încheiat între 3 sau mai mulți participanți, alții decât operatorul de sistem al aceluși sistem, un posibil agent de decontare, o posibilă contraparte centrală, o posibilă casă de compensare (clearing) sau un posibil participant indirect și are reguli comune și proceduri standardizate pentru clearing, realizat prin intermediul unei contrapărți centrale sau al altei entități, și/sau pentru executarea ordinelor de plată și/sau ordinelor de transfer între participanți;

b) este guvernat de legea Republicii Moldova, dacă cel puțin unul dintre participanți își are sediul în Republica Moldova;

c) este desemnat de Banca Națională a Moldovei ca sistem după ce se asigură că normele de funcționare ale sistemului sunt adecvate;

d) este notificat la ESMA de către Banca Națională a Moldovei.

20) *sisteme interoperabile* – două sau mai multe sisteme ai căror operatori de sistem au încheiat acorduri în temeiul cărora este posibilă executarea ordinelor de plată și/sau a ordinelor de transfer dintr-un sistem în altul;

21) *zi lucrătoare* – interval de timp în care au loc decontările din timpul zilei și din timpul nopții și cuprinde toate evenimentele survenite în timpul unui ciclu de activitate a unui sistem.

(2) Pentru prevenirea riscului sistemic:

a) prin derogare de la prevederile alin. (1) pct.19), dacă este cazul, poate fi desemnat ca sistem care intră sub incidența prezentei legi un aranjament formal între doi participanți, la care se poate adăuga un agent de decontare, o contraparte centrală, o casă de compensare (clearing) sau un participant indirect;

b) sub rezerva prevederilor alin. (1) pct. 19) lit. a), Banca Națională a Moldovei poate desemna, ca sistem care intră sub incidența prezentei legi, un aranjament formal, care este încheiat cu scopul executării ordinelor de transfer definite la alin. (1) pct. 13) și care, într-o măsură limitată, execută și ordine referitoare la alte instrumente financiare;

c) prin derogare de la prevederile alin. (1) pct. 7), dacă un sistem este supravegheat în baza legislației Republicii Moldova și execută doar ordine de transfer precizate la alin. (1) pct. 13), precum și plăți rezultând din aceste ordine, Banca Națională a Moldovei poate hotărî ca entitățile care participă la acest sistem și care sunt obligate să execute obligațiile financiare rezultând din ordinele de transfer emise în cadrul aceluși sistem să fie considerate instituții în sensul prezentei legi, cu condiția ca cel puțin 3 participanți la sistem să facă parte din categoriile

prevăzute la alin. (1) pct. 7) și ca o astfel de decizie să fie justificată din punct de vedere al prevenirii riscului sistemic;

d) Banca Națională a Moldovei poate considera ca participant, în sensul prezentei legi, și un participant indirect în sensul alin. (1) pct. 16), ceea ce nu limitează însă responsabilitatea participantului prin intermediul căruia participantul indirect introduce ordine de transfer în sistem.”.

4. Articolul 9:

la alineatul (1), cuvintele „sau Banca Națională a Moldovei” se substituie cu textul „, Banca Națională a Moldovei sau Comisia Națională a Pieței Financiare”, iar textul „art. 3 pct. 15).” se substituie cu textul „art. 3 pct. 17).”.

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Instanța judecătorească, Banca Națională a Moldovei sau Comisia Națională a Pieței Financiare, după caz, sunt obligate să comunice imediat hotărârea adoptată, Băncii Naționale a Moldovei și Comisiei Naționale a Pieței Financiare. Obligația de notificare a fiecărei autorități menționate se consideră îndeplinită numai dacă expeditorul notificării a primit confirmarea de primire a hotărârii.”

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Banca Națională a Moldovei:

a) va comunica imediat, tuturor operatorilor sistemelor desemnate în conformitate cu prezenta lege, hotărârea adoptată în conformitate cu alin.(1); și

b) va informa imediat CERS, statele membre ale Uniunii Europene și ESMA.”;

5. Articolul 12:

la alineatul (1):

după textul „precum și drepturile Băncii Naționale a Moldovei” se introduce textul „, ale băncilor centrale din statele membre ale Uniunii Europene sau ale Băncii Centrale Europene”;

litera c) va avea următorul cuprins:

„c) contrapărții Băncii Naționale a Moldovei, a băncii centrale dintr-un stat membru al Uniunii Europene sau a Băncii Centrale Europene;”;

la alineatul (4), textul „și/sau Băncii Naționale a Moldovei” se substituie cu textul „și/sau Băncii Naționale a Moldovei, a băncilor centrale din statele membre ale Uniunii Europene sau a Băncii Centrale Europene.”.

6. Denumirea Capitolului IV va avea următorul cuprins:

„Capitolul IV

DESEMNAREA, SUPRAVEGHEREA ȘI MONITORIZAREA SISTEMELOR”

7. La articolul 13:

Denumirea articolului va avea următorul cuprins:

„**Articolul 13.** Autorități de supraveghere, monitorizare și împuternicirile acestora”;

la alineatul (1), textul „art. 3 alin. (1) pct. 17),” se substituie cu textul „art. 3 alin. (1) pct. 19),”;

la alineatul (3):

după cuvintele „Banca Națională a Moldovei” se introduc cuvintele „și Comisia Națională a Pieței Financiare”;

după cuvântul „supraveghează” se introduc cuvintele „și monitorizează”;

cuvântul „urmărește” se substituie cu cuvântul „urmăresc”;

la alineatul (4), textul „Legea nr.548-XIII din 21 iulie 1995” se substituie cu textul „Legea nr.548/1995”.

8. Articolul 15 va avea următorul cuprins:

„Articolul 15. Oferirea informațiilor

(1) O instituție va oferi gratuit, la cerere, oricărei persoane care justifică un interes legitim informații referitoare la sistemele la care această instituție participă și la principalele reguli de funcționare a acestor sisteme, în termen de cel mult 15 zile de la data primirii cererii.

(2) Autoritățile competente indicate la art. 13 alin. (3) cooperează cu ESMA în conformitate cu Regulamentul (UE) nr.1095/2010.

(3) Autoritățile competente indicate la art. 13 alin. (3) furnizează fără întârziere către ESMA toate informațiile necesare pentru ca aceasta să își îndeplinească sarcinile care îi revin, în conformitate cu articolul 35 din Regulamentul (UE) nr.1095/2010.”.

9. Articolul 16. se abrogă.

Art. II. Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția **Art. I** pct. 3 în partea ce ține de modificarea art. 3 alin. (1): pct. 6), privind constituirea garanției în favoarea băncilor centrale din statele membre ale Uniunii Europene sau a Băncii Centrale Europene” și pct. 19) lit. d); pct. 4, în partea ce ține de completarea art. 9 alin. (3) cu lit. b); pct. 8, în partea ce ține de completarea art. 15 cu alin. (2) și (3), care intră în vigoare la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

(2) Banca Națională a Moldovei va informa ESMA în termen de 30 de zile de la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, că Banca Națională a Moldovei este autoritatea națională competentă care trebuie să informeze și să fie informată cu privire la intentarea procedurii de insolvență împotriva unui participant la sistem, precum și va comunica ESMA sistemele și operatorii de sistem ai acestora care au fost desemnate.

Președintele Parlamentului